

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagi govorijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Cesar in klerikalci.

Ostra obsodba duhovniškega politikanja, ki jo je izrekel cesar v pismu nadškofu Stadlerju, je našim klerikalcem v početku kar sapo zaprla. Molčali so kakor grob, in šele ko je dunajski „Vaterland“ spregovoril, so se oglasili tudi oni in v svojih listih brez ovinkov povedali, da se cesarju ne pokore.

Hvaležni smo klerikalnim listom, da so tako odkrito povedali svoje mnenje, da so tako odkrito razodeli svoje ultramontanstvo, in s tem pokazali svojo pravo barvo. Zdaj bodo ljudje to stranko spoznali tudi od te strani.

„Slovenec“ priznava sam, da bi bil cesar Stadlerjev govor lahko obsodil tudi v drugi obliki. Prav v tem, da se v cesarjevi graji nadškofa Stadlerja obsoja in sicer v najbolj nemilostni obliki duhovniško politikanje sploh, tiči dokaz, da je cesar hotel posvariti vso duhovščino v svoji državi. Cesarjeva graja nadškofa Stadlerja bi se bila lahko drugače stilizirala, ali to se brez dvoma nalašč ni zgodilo, in brez dvoma je v tem pismu nalašč splošno rečeno, da čisto politična vprašanja leže izven delokroga duhovniškega poklica, da taka vprašanja duhovnike nič ne brigajo, in da se nimajo vanje vtikati. Če bi se bilo hotelo, da naj se cesarjevo pismo drugače tolmači, bi se bilo pač drugače stiliziralo!

Cesar je torej govoril, in naši klerikalci so tudi odgovorili, in sicer so odgovorili: Mi se ne pokorimo.

Nas to klerikalno postopanje ni čisto nič presenetilo, ker poznamo naše klerikalce prav natančno in vemo, da je tudi njih lojalnost, ki jo imajo vedno na jeziku, samo hinavščina in družega nič, in ker nas nič zgodovina, da se klerikalstvo tudi vladarju upre, in da tudi vladarje mori, če se mu ne pokore.

Slovenski klerikalci, ki so še veliko surovejši in podlejši kakor klerikalci drugih dežel, prodajajo vedno in povsod svojo lojalnost in skušajo druge sumničiti, da so

nelojalni. Ko je na shodu v Lescah nekdo — najbrž od klerikalcev naročen agent-provocatour — zaklical „Avstrijanstva ne maramo“, je dr. Šusteršič, ta ponos kranjskega duhovništva, takoj pograbil ta brezpametni medklic in ga fruktificiral po vseh shodih zoper slovenske liberalce. Tudi na katoliškem shodu so skušali predstaviti našo stranko kot nasprotnico cesarju. Vzor vseh vzornih katoličanov, Vencajz, je patetično deklamoval, da hočemo liberalci stanovsko organizacijo mej Slovenci udušiti ter dobrote izpodbiti, ki jih je sam presvetli cesar svojim podložnim podelil (glej št. 208. „Slovenca“). Ta poštenjak Vencajz je skušal naš boj zoper konsumsko sleparijo predstaviti kot boj proti cesarju, in celo Povše mu je sledil na to pot ter tarnal, da sam cesar je zaukazal predložiti državnemu zboru načrt zakona o kmetijski organizaciji, in vendar so se našli poslanci, ki so mu nasprotovali. Da slovenskih liberalcev ni bilo mej temi, to je Povše seveda previdno zamolčal. In končno je po katoliškem shodu še dr. Šusteršič v „N. Fr. Pr.“ imel drznost dolžiti ljubljanske liberalce, daje demonstracija proti škofu in proti klerikalcem o priliki preklaverne bakljade bila naperjena zoper proslavo cesarjeve sedemletnice!

S takimi infamijami delujejo klerikalci zoper nas in skušajo sumničiti lojalnost naše stranke, ki stoji v neomahljivi zvestobi pod cesarsko zastavo, že ker ve, da je obstanek habsburške države jedino jamstvo, da se ohrani naša slovenska narodnost, ter sebe predstaviti kot jedino lojalno stranko.

Sedaj pa, ko je cesar jasno in določno izrekel svoje mnenje, da politika duhovnike nič ne briga, da se duhovniki nimajo vtikati v posvetne stvari, sedaj je vrglo naše klerikalstvo krinko lojalnosti pod klop in zaorilo:

Ne, mi se ne vdamo, mi bomo kakor doslej tako tudi za naprej politikovali v cerkvi in zunaj cerkve.

Kakor rečeno, nas ni to čisto nič presenetilo. „Und der König absolut — wenn

er unsern Willen thut“. Dokler se zgodi v državi vse tako, kakor hočejo klerikalci, dotlej se ti kar cede same lojalnosti, ali čim se kaj zgodi, kar jim ni všeč, se takoj upro, in je takoj konec vse njihove lojalnosti.

Sedanji slučaj ni prvi in ne zadnji te vrste, taki slučaj se bodo ponavljali, dokler ne bo klerikalstvo razbito, zakaj klerikalizem kot politično načelo je sam na sebi negacija države. Že rajnki dunajski nadškof kardinal Rauscher je to spoznal in rekel, da ne more biti dober državlján, kdor priznava najpoglavitejša načela klerikalizma. Klerikalizem je državi in cesarju eminentno sovražna stranka, ker dela na to, da posvetno moč države podredi gospodstvu cerkve. Klerikalizem stoji na stališču, da je papež namestnik Boga in torej postavljen nad vse cesarje, vladarje in narode, da mu morajo vsi vladarji biti pokorni, a kdor se mu ne pokori, je krivoverec ter se smatra vsled tega odstavljenim.

Mi v Avstriji smo to bistvo klerikalizma najbolje spoznali tedaj, ko je bil razveljavljen konkordat.

Tedaj se je klerikalizem kar očitno puntal zoper državo in cesarja. Papež Pij IX je z alokucijo z dne 22. junija 1868 zavrzel in prekel cerkvenopolitične in razne druge avstrijske zakone. V tej alokuciji je papež dejal, da po svoji apostolski avtoriteti proglašá te, od našega presv. cesarja potrjene zakone za nične in neveljavne ter pravi doslovno:

„Provzočitelje istih (zakonov), zlasti tiste, ki se hvalijo, da so katoličani, in vse tiste, ki so se drznili, rečene zakone predlagati, skleniti, potrditi in izvršiti, opominjamo in rotimo, naj se spominjajo cenzur in cerkvenih kaznij, ki po apostolskih konstitucijah in po dekretih ekumenskih koncilov ipso facto tistega zadenejo, ki krši cerkvene pravice.“

Ipsa facto, to se pravi, že vsled dejanja samega in brez posebnega razglasenja so iz cerkve izobčeni in za krivoverca pre-

glašeni tisti, ki so sodelovali pri tistih zakonih.

Da ta papeževa alokucija, ki nam jasno kaže, kako oblast si lasti cerkev nad vladarji in nad državami, ni bila samo akademiskega pomena, svedočijo boji, ki jih je provzročilo papežovo proglašenje.

Klerikalci so se tedaj kar očitno puntali. Znanega patra Greuterja so postavili pred kazensko sodišče. Kardinal Schwarzenberg je z drugimi škofi izdal pastirsko pismo, ki je bilo radi hudodelstva motenja javnega miru konfiscirano, linški škof Rudigier je bil radi hudodelstva motenja javnega miru obsojen v ječo, a nebroj duhovnikov je bilo radi puntanja in radi žaljenja Veličanstva obsojenih na večje ali manjše kazni.

Takrat se je pokazalo, da je klerikalizem v svojem bistvu veleizdajsko gibanje, kajti bistvo klerikalizma obstoji v tem, da hoče države in njih vladarje podrediti cerkvi. Klerikalci hočejo, da bodi cerkev postavljena nad vse vladarje in nad vse narode, pravi vladar naj bo cerkev, cesarji in kralji pa napram njej nekako to, kar so danes okr. glavarji napram državi. Zato tudi povsod kličejo najprej „Živio papež“ in potem šele „Živio cesar“.

Stranka, ki prisega na taka načela, ne more biti resnično lojalna, in da tudi res ni, kažejo navedeni spomini izza polpreteklih časov in kaže tudi izjava slovenskih klerikalnih listov, ki so na cesarjevo pismo nadškofu Stadlerju, v katerem se je duhovščini zaklicalo: „Nazaj v cerkev“, odgovorilo: „Ne, ne gremo!“

Pribili smo to, ker je nov dokaz, da je vsa klerikalna lojalnost le hinavstvo, in da se prav spozna tista stranka, ki hoče našo zvestobo vedno sumničiti. In mislimo, da bi ne bilo napačno, ko bi se o tem poučili najširši krogi, katerim se nedeljo na nedeljo trobenta, da so liberalci nasprotniki cesarja, da bodo tudi ti krogi spoznali pravo resnico. Najboljša prilika za to bo pri agitaciji za državnozbornske volitve.

LISTEK.

Iz umetniške razstave.

(Splošen pregled.)

Mirno in skromno je začetkom tega meseca maloštevilno krdele naših umetnikov prirejalo v tukajšnjem „Mestnem domu“ prvo občno umetniško razstavo, zavedaje se živo prevzete naloge: stopiti pred kritičavo naše občinstvo kolikor možno v dovršeni obliki. Dočim je okrog njih pljusalo razburkano valovje prestrastnih strankarskih prepričkov, zlasti poslednje dni, o takozvanem „katoliškem shodu“, delali so ti za lepe umetnosti vneti možje dan na dan v pozno noč v zatišji mestne hiše, in ko je napočil „njihov dan“, svetli praznik otvoritve, ki se je izvršila slovesno in dostojno, razgrnili so pred strmečimi gosti očarljivo sliko: veliko dvorano, po vsej njeni prostranosti prenapolnjeno z izbranimi umetninami, slikami in kipi, in to zgolj z izdelki trudoljubivih rok mladih, zdaj živečih umetnikov in umetnic slovenskih.

In zares! Vsi smo bili veselo prese- nečeni vspricho toli obsežne, ukusno, uprav estetiški prirejane I. slovenske umetniške razstave! Takoj na prvi pogled se je po-

kazalo, da so tu sodelovale večje, umet- niške roke, ki so pusto, v okornih oblikah vzgrajeno dvorano spremenile v prijazen, so- merno razdeljen salon, v katerem se prišlec čuti takoj domačega! In vsa ta blagodejna sprememba se je izvršila v razmerno krat- kem času ter s skromnimi, povsem jedno- stavnimi sredstvi!

Prirejevalci razstave so namreč veliko dvorano razdelili v dva prostora. V to svrhu so postavili takojimenovalne kulise, stojala, prevlečena s platnom, in sicer od jednih vrat počevno preko dvorane blizu do sred- njega pročelnega okna in od okna zopet semkaj do drugih vrat. Ta dvokrilna kulisa pa ni postavljena zgolj zbog opredeljenja dvorane, temveč njen glavni namen je, da so se nanjo razobesile slike, ker zidovje te dvorane vsled svoje razčlenjenosti in pla- stiške okrasbe ni za to porabno. Sploh se prvotno pač ni mislilo, da bi se v dvorani „Mestnega doma“, ki je sezidan za druge svrhe, kdaj priredila — umetniška raz- stava! Za to je treba posebne, nalašč v ta namen vzgrajene dvorane, z razsvetljavo od zgoraj, za kar bode moralo skrbeti — danes ali jutri, po letih, ko se razvije v Slovencih umetniško življenje in delovanje — mlado „Slovensko umetniško društvo“, t. j. da si postavi svoj „umetniški dom“! —

Da se je dnevna razsvetljava dvorane pomaknila nekoliko višje, da namreč ne moti ogledovanje razstavljenih slik in kipov s stranskimi odsevi, zakrili so prireditelji razstave ozdolja štirih postranskih oken z neprozornimi preprogami, dočim so srednje okno sploh vse zagnili ter s tem prebli- ščečo svetlobo sorazmerno razdvojili in oblažili. Takisto so morali paralizovati ne- ukusno bojlo dvoraninih sten, podelivši z neutralno pobarvanimi kulisami razstavlje- nim slikam mirno in prijetno ozadje, okrog kiparskih del pa so dali razpostaviti sliko- vite skupine razvrstnega eksotičnega rast- linja in ovetličja, kar podaja vsej dvorani, navzlic pretežni kričavosti lesenega stropa, značaj mičnega vrta za izprehod po raz- stavi. Dekoracijska dela dvorane, oken in vrat, kakor i različnih stojál, pultov in po- stamentov je pomagala lepo izvršiti vrla Naglasova trdka, rastlinsko olepšavo na hodniku in v dvorani z dotičnim rast- linjem vred pa je preskrbel mestni vrtnar V. Heinic.

Premenivši na tak način prazno veliko dvorano v prikladen razstavljalni salon, porazvrstili so v ta namen združeni umet- niki za javno razstavo izbrana dela kaj spretno in pregledno, računaje večje z da- nim jim prostorom, o čemur se morejo obiskovalci razstave prepričati na svoje

oči! In tu ni bila prelahka, jednostavna naloga ob toliki množini heterogenih raz- stavnih predmetov!

Spočetka smo se bali namreč, da bode v preveliki dvorani, vspricho posameznih umetnin, zevala pusta praznosta. Ko pa so začele prihajati pošiljatve na pošiljatve za razstavo prijavljenih slik in kipov, ki so se potem med izbiranjem in razvrščanjem od dne do dne množile, začelo nas je skrbeti, kam da bi razpostavili vso to množino umo- tvorov, in izvoljena „jury“, kakor takozvana „obeševalna komisija“, je postala rigorozna in izbirčna, odklonivši marsikatero delo.

Kakor smo že omenili, na tej I. slo- venski umetniški razstavi so zastopani zgolj — naši mladi, zdaj živeči in še de- lujoči umetniki, oziroma umetnice; — ko si naše, jedva ustanovljeno jednoletno „umetniško društvo“ nekoliko opomore, pri- redi pač tudi retrospektivno razstavo, t. j. umetniških del naših — umrlih slikarjev in kiparjev.

In poglejte jo dolgo vrsto naših raz- stavljalcev od — Ažbeto do Žniderja! Tu vam je zastopano častno število 31 slo- venskih umetnikov, med katerimi se nahaja četvorica in to kaj znamenitih slikaric! Tej številki vpodabljaljočih umetnikov in umet- nic slovenskih, ter obsežni množini 169 iz- branih njihovih umotvorov so se čudili hr-

Državnozbornske volitve.

Pozor na V. kurijo.

Po občinah je zdaj plakirana odredba c. kr. deželne vlade, s katero se razpisujejo državnozbornske volitve.

Ker v imenik volilcev pete kurije gotovo ni vpisan vsak, kdor ima volilno pravico, zato naj se vsakdo pri svojem občinskem uradu zgleda in naj zahteva, da se vpiše v imenik.

Volilno pravico v splošnem volilnem razredu ima vsak avstrijski državljani, ki je 24 let star in vsaj šest mesecev stalno prebiva v dotični občini, ne glede na to, če plačuje kaj davkov ali ne.

Kdor zgleda svojo volilno pravico, jo mora tudi dokazati, to je, dokazati mora svoje državljanstvo, svojo starost in stalnost prebivanja v dotični občini. Dokazila, ki so kolika prosta, so: domovinski list, delavska ali poselska knjižica, krstni list in zgledilni list.

Volilna pravica za splošni volilni razred, kakor se imenuje peta kurija, se mora zgledati tekom 8 dni, računši od dneva, ko je bil nabit razpis volitev.

Opozorjamo vse zaupnike in agitatorje narodne stranke, naj ljudstvo pouče, da se ne bo več volilo po volilnih množeh, ampak direktno in tajno, da torej tista duhovniška kontrola, ki je bila časih strah vseh volilcev, ne bo več mogoča, zakaj zdaj bo lahko vsakdo glasoval kakor bo hotel, ne da bi duhovnik vedel, kako je glasoval. To je treba ljudstvu prav posebno raztolmačiti.

* * *

Reklamacijsko postopanje.

Takoj po razpisu volitev imajo vsa županstva dolžnost, sestaviti imenike volilcev.

Kadar so ti imeniki gotovi, mora županstvo javno razglasiti, da so v občinski pisarni razgrnjeni na vpogled. Vsakdo ima pravico imenik pregledati. Reklamacije v zadevah volilnega imenika je podati tekom osmih dni od dneva, ko se je razglasilo, da je imenik razgrnjen na vpogled.

Reklamacijsko postopanje je velikega pomena, zato prosimo vse somišljenike naj skrbno, da se imeniki volilcev natančno pregledajo. Vsak naš somišljenik naj se prepriča, če je vpisan v imenik volilcev, in če ni morda kateri naših volilcev izpuščen. Takisto pa naj tudi pregleda, če ni kateri nam nasprotni volilec nepravilno vpisan. Vsaka pomota se pokaže županstvu ali pa se, ako županstvo imenika ne popravi, napiše reklamacija. Županstvo ima dolžnost, da tekom treh dni predloži reklamacije pristojni politični oblasti.

Vse reklamacije so kolika proste. Reklamacije, ki se podajo po preteku osem dnevnega roka, so neveljavne.

* * *

Shodi.

Te dni je bil v Babičih na Koprščini shod, na katerem je bivši poslanec istrskih vatski gostje na dan otvoritve, kakor i poznejši obiskovalci razstave!

In resnici na čast bodi povedano: tudi slovensko občinstvo se zanima dovolj živahno za I. slovensko umetniško razstavo! V teku 10 dni jo je posetilo 1239 oseb, kar je vspricho razmršenih naših političnih in socialnih razmer dokaj znatna množina! In kakor čitamo v obmejnih časnikih, vzbuja se i ondu intenzivno zanimanje za našo umetniško razstavo. V Trstu n. pr. se pripravljajo posebni izlet na ljubljansko umetniško razstavo, in to za 7. dan oktobra, katerega prvotno idejo je sprožila vzorna rodoljubkinja okolice tržaške!

Kar se pa tiče moralčnega utisa in uspeha I. slovenske umetniške razstave, o tem se raznovrstna osebnost mnenja in sodbe, odnosno obsodbe, pozitivne in negativne, razteka na različne platí! Jedni, kakor jim narekuje zasebna naklonjenost do razstavljalčevega umetnika, da ne govorimo o večji in manjši estetiški naobrazbi ukusa, povzdigujejo prav tista dela, katerim drugi odrekajo vsakršno umetniško vrednost itd.

Nam, objektivnim motrilcem tega — „prvega poskusa“ na polju umetniške razstave v Sloveniji, držati se bode kolikor mogoče — srednje poti pri ocenjevanju posamičnih umetnikov in njihovih del, vpošteva njih osobne nagibe in struje in smotre!

V. H—z.

kmetskih občin Poreč, Koper, Piran, Buzet, Dinjan, Pulj, Rovinj, gosp. dr. M. Laginja govoril. Lahi se močno trudijo, da bi ta mandat Hrvatoma vzeli.

V Celju je bil v ponedeljek shod, na katerem je dozdani poslanec celjske mestne skupine (Celje, Zalec, Vitanj, Vojnik, Laški trg, Mozirje, Gornji grad, Ljubno, Vransko, Rogatec, Šmarje, Brežice, Sevnica, Kozje, Konjice, Šoštanj), dr. Pommer popisoval svoje delovanje v državnem zboru. Shod ni glede njegove kandidature ničesar sklenil.

V Ljubljani, 27. septembra.

Vladna obstrukcija proti obstrukciji strank.

Skoraj brez vsake nade, da bi bil novoizvoljeni parlament boljši, za delo sposobnejši od razpuščenega, se lotevajo stranke agitacije za bodoče parlamentarne volitve. Obstrukcija — bodisi češka bodisi nemška — je po sedanjih razmerah tudi v novem parlamentu neizogibna, zato pa mislita krona in vlada že sedaj na sredstvo, ki bode preko parlamenta in vzlic neizprosne boju strank zmožno urediti sedanje skrajno zavožene razmere. „Deutsche Correspondenz“ je dobila baje iz najzanesljivejšega in o namerah najvišjih krogov informiranega vira obvestilo o tem zadnjem, za skrajni slučaj prihranjenem sredstvu. Vlada namerava v bodoče s pomočjo cesarskega ukaza določiti parlamentu rok, do katerega mora rešiti predložene predloge. Ako pa teh, s cesarskim dekretom določenih zakonskih načrtov tekom večmesečnega roka ne reši, t. j. niti ne sprejme, niti ne odkloni, potem bo smatrala vlada dotične predloge ali načrte za sprejete, jih predložila še gospodski zbornici ter končno cesarju v sankcijo. Ako zbornica državnega proračuna in finančnega zakona tekom določenega roka ne dožene, bo gospodska zbornica pooblaščen, da začne proračunsko obravnavo in davke bo možno pobirati temeljem provizornega, le v gospodski zbornici sklenjenega finančnega zakona. Vsi taki provizorni zakoni postanejo definitivni, ako jim parlament tekom štirih tednov ne pritrdi. Že grof Badeni je hotel vladati tem načinom. Sedaj pa so minila že tri leta in potreba tega radikalnega sredstva se je dokazala še bolj. Tako „Deutsche Correspondenz“. Nadejati se je torej malega absolutizma, v katerem bo parlament brez moči in veljave.

Defraudacija iz srbskega dispozicijskega fonda.

Bivši srbski notranji minister Jurij Genčić je objavil v „Neue Freie Presse“ velezanimivo pojasnilo glede defraudacij, ki se očitajo njemu in drugim članom Gjorgjevičevega kabineta. Spočetka so prinesli srbski oficijozni (!) listi vest, da je Genčić poneveril 200 000 frankov iz državne blagajne. Potem so znižali svoto na 80 000 frankov, končno pa je prineslo srbsko uradno glasilo, „Srpske Novine“ vest, da je ukradel Genčić iz dispozicijskega fonda 3000 frankov. Genčić je poslal brzojavno popravko, a vlada je brzojavko konfiscirala in je ni objavila. Hkratu pa je vendarle širila po svojih listih škandal, češ, nihče izmed ministrov Gjorgjeviča se ne brani, nihče ne taji, da bi bil kradel. Genčić je poslal na to pojasnilo „Malim Novinom“, a te je med tem vlada zatrla, in popravek ni zagledal belega dne. Zato se je Genčić končno zatekel k listu „Neue Freie Presse“ ter pojasnil vso škandalozno afero tako, da je tistih 3000 frankov 8. julija t. l. na povelje kralja Aleksandra izplačal „neki osebi iz tujine“, ki je bila takrat v Belemgradu. Računi in pobotnice so v ministrskem arhivu. Genčić trdi, da troši Jovanovičeva vlada laži in obrekovanja le zato po deželi, da dela zase reklamo, in da se vzdrži vsaj jedno leto, dasi je skupščina večinoma somišljenica prejšnjega ministrstva. Jovanović se boji novih volitev ter bo vstrajal le par mesecev.

Dogodki na Kitajskem.

Iz Londona je došla v Newyork brzojavka, da Anglija predlog Nemčije odklanja. Baje je to sam Salisbury sporočil nemškemu poslaniku Hatzfeldtu. Ta vest je malo verjetna, in bržčas le tiha želja Američanov. „Standard“ poroča, da je izdal princ Tuan imenom cesarice vdove tajno povelje, da je vojno s tujimi vlastmi nadaljevati za vsako ceno. Edikt grozi s smrtjo vsakomur, ki bi vojne proti tujcem ne podpiral. „Morning-post“ poroča, da izda grof Waldersee takoj, ko dospe v Šanghaj na kitajsko vlado ultimatum, v katerem bo zahteval, da mu izroči vlada petorico glavnih krivcev sedanje vojne.

Ako mu kitajska vlada zahteve ne izpolni, napove Waldersee baje Kitajski nemudoma vojno. Nemčija zasede Wusung, arzenal v Kianganu, fort Kiangyn ter dolino Yangtse. Francija jo bo baje podpirala. Ta poročila so vseskozi malo verjetna. Američanski general Chaffee je že dobil povelje, da naj pošlje razen večje posadke za Pekin, vse čete domov. Tudi Rusija je umaknila že velik del svoje vojske. Tako ostane Nemčija precej osamljena na bojišču, kjer bo imela pač jako težaven posel.

Dopisi.

Z Dunaja, 25. septembra. (Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so zadnje mesece darovali: Slavni deželni zbor Kranjski, 400 K; slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj 820 K k prejšnjim 450 K skupaj 1270 kron; gospa Ana Šabec v Trstu volilo za pok. soprogo g. Ivan Šabcem, 290 K; drž. poslanec g. Viljem Pfeifer je mej slovenskimi gg. drž. poslanci nabral 140 K. h katerim so darovali gg. Vit. Berks, vč. g. kanonik Einspieler, dr. A. Ferjančič, vč. g. kanonik dr. Gregorec, vč. g. dr. A. Gregorčič, vč. g. dr. I. E. Krek, Jos. Kušar, Vilj. Pfeifer, Jos. Pogačnik, Fr. Povše, Fr. Šuklje, I. Vencajz, vč. gg. J. Žičkar in dr. Ig. Žitnik po 10 K; g. V. Pfeifer društv. ustanovnik, je še posebej daroval 25 K; sl. kmetska posojilnica ljubljanske okolice 60 K; visokorodni g. Anton pl. Sušič c. in kr. polkovnik v Celji, 50 K; gospa Pavlina Pajk, c. kr. prof. vdova v Ljubljani, ustanovnice po svojem blagem soprogu g. dr. Janko Pajku, 40 K; slavne posojilnice v Slovenski Bistrici, 50 K, v Postojini 40 K, na Vranskem 30 K, v Brežicah 20 K, v Logatcu 26 K, na Vrhniki 20 K, v Framu 20 K, v Litiji 20 K, v Ljutomeru 20 K, v Šmarju pri Jalšah, 20 K, v Ribnici 20 K, v Vitanji 10 K; društv. ustanovnik g. dr. Paul Turner, posestnik v Mariboru 30 K, g. Karol Luterschek, c. in kr. vojaški upravitelj v Zloczowu v Galiciji 25 K, „Mars“ na Dunaju 20 K, g. Simon Rutar c. kr. prof. v Ljubljani, 20 K, g. dr. Fr. Rosina, dež. poslanec in odvetnik v Ljutomeru, je nabral 20 K, katere so darovali gg. dr. Fr. Rosina 7 K, Anton Božič, Jos. Juvančič in Ivan Skuhala po 2 K, Fr. Čeh, T. Pušenjak, Anton Hercog, Fr. Seršen, Roman Fekonja, Ant. Misja, dr. A. Mihalčič po 1 K; gospica Mici Duller, učiteljica v Št. Vidu pri Ptuj je nabrala na majskem izletu učiteljskih društev mariborskega, ptujskega in slov. bistriškega okraja 17 K, pri gg. učiteljema Jos. Kitaku in Ant. Brumnu po 1 K, sama je še davovala 3 K; po 10 K so darovali gg. dr. M. Schmirmaul, zdravnik v Rajhenburgu, dr. Janko Babnik c. kr. tajnik v justičnem ministerstvu na Dunaju, dr. Jos. Sernec dež. posl. odv. itd. v Celji; Luka Svetec c. kr. notar v Litiji, dr. Jos. Vošnjak pos. itd. v Slov. Bistrici, vč. Fr. Guzelj vikarij v Logah, ekselenc baron Josip Schwegel c. in kr. tajni svetnik itd. na Dunaju, vč. g. Lovro Serajnik, prošt v Tinjah, France Kotnik, tovarnar, pos. itd. na Vrhniki, dr. Fr. Jurtela dež. poslanec, odv. itd. v Ptuj, dr. Drag. Treo, odv. v Postojini, dr. Anton Povšič c. kr. minist. tajnik na Dunaju, dr. Jos. Jeleoc, odgojitelj na Dunaju, Ant. Šlamberger c. kr. notar v Kranju 8 K, g. Lovro Ulčar c. kr. dež. sodni svetnik v. p. v Celji 8 K; po 6 K so darovali p. n. gg. Jos. Premern c. kr. kontrolor na Dunaju, gospica Fanica Menginger trg. hči v Bohinjski Bistrici, vč. g. V. Kolar provincijal na Reki, Henrik Schreiner c. kr. ravnatelj učiteljica v Mariboru, dr. Jos. Kolšek odv. v Laškem trgu, Jak. Urbanija c. kr. poštni blagajničar na Dunaju, dr. Fr. Vidic c. kr. urednik drž. zak. na Dunaju, Ivan Ilc c. kr. nadkomisar na Dunaju; po 5 kron so darovali vč. Ant. Askerc urednik „Ljublj. Zvona“, Peter Ramovš višji nadzornik c. k. drž. železnice v Beljaku, vč. Martin Meško župnik v Kapeli, Božidar Štifter carsko ruski prof. v Kalugi, dr. Otón Papež c. kr. sodni pristav v Postojni, Jak. Killer trg. v Kranju, slavni tamburaši v Ložu, Jak. Janežič pos. v Grižah pri Celji, gospa Antonija Novak, soproga gimn. prof. v Kranju, Gust. Pirc ravnatelj v Ljubljani, vč. Ivan Možina, župnik v Rovtuh. Anton Globočnik v Železnikih, dr. Konrad Janežič odv. v Voloski po 4 krone so darovali vč. gg. Anton Hajšek dekan v Slov. Bistrici, Jak. Koršak,

kapelan v Ločah pri Konjicah, Fr. Perne, c. kr. prof. v Kranju, Ant. Cibič dekan v Črničah, Jos. Boncelj župnik v Podmencu (na Goriškem), Kenrik Angerer, dekan pri sv. Lenartu v lavantinski dolini, S. Gregorčič, kurat v Sedlu na Goriškem, Jak. Krušič župnik v Št. Andražu, Melhior Zorko kaplan na Prihovi, Ivan Mervec župnik v Št. Rupertu, gospica Kolšek Milka v Logatcu, Tomo Tolazzi v Spodnjem Logatcu, Al. Vodnik pos. in kamnosek v Ljubljani, gospica Maria Marenčič v Kranju, V. König lekarničar v Mariboru, dr. Josip Vrečko odv. v Celji, Drag. Puppo trg. v Kranju, Ferd. Roš župan v Hrastniku, France Fischer hôtelier v Kamniku, Anton Šantel c. kr. prof. v Celji, gospica Marija Wessner učiteljica v Ljubljani, Al. Šturm želar v Ivanjcih, Fr. Konšek c. kr. poštar v Trojani, dr. Jos. Tomišek c. kr. prof. v Kamniku, dr. Andr. Vojska c. kr. nadsočni svetnik v Novem mestu, dr. Fr. Detela c. k. gimn. ravnatelj v Novem mestu, Jurij Pfeifer c. kr. fin. nadkomisar v Novem mestu, dr. Jurij Kulterer odvetnik v Velikovecu, Fran. Mašelj c. kr. računski stotnik v Olomucu; po 3 krone so darovali: Visokorodni gospod grof Christalnigg, vlastelin na Koroškem, vč. gg. Anton Bratina, vikar v Doberdobi, Lovro Kristoflič župnik v Kovoru pri Kranju, Al. Šijanec župnik v Negovi; po 2 kroni so darovali: vč. gg. Mat. Jeriha kanonik v Novem mestu, Fr. Boncelj, župnik v Dražgošah, (2 K 50 h) Jak. Kosar kaplan v Starem trgu, Jos. Stroinigg župnik pri Mariji Žilji (Koroško), Anton Kolar kaplan pri Novi cerkvi, Fran. Mikl župnik v Libšu (na Koroškem), Ivan Plevanec župnik v Soteski, dr. Ign. Kotnik c. kr. notar v Komnu, Fr. Berlec c. kr. orožn. narednik v Novem mestu, Anton Kozlevčar načelnik postaje v Borovnici, Andrej Jakil v Rupji, Jos. Pogačar v Celji, I. C. Demšar trg. v Železnikih, dr. Al. Kraut odv. v Celovcu, Fr. Ks. Sajovitz hôtelier v Kranju, Blaž Dolinšek c. kr. sodni pristav v Novem mestu, Josip Boncelj trg. v Železnikih, Otmar Skale c. k. okr. živinozdravnik v Novem mestu, B. Jentl trgovec v Mariboru, Fr. Omersa trg. v Kranju, F. Pollak trg. v Kranju; Fran. Stupar pristav c. kr. kmet. družbe v Ljubljani; vč. Mih. Prijatelj župnik v Slavini po 1 krono. — Za toliko blagih darov izreka odbor najiskrenejšo zahvalo ter prosi najuljudneje, da blagovole vsi plemeniti rodoljubi in vrle domorodkinje sedaj, ko se skoro pričinja novo šolsko leto, z obilnimi darovi podpirati bedne naše visokošolce na Dunaju. Vsak tudi najmanjši dar bode dobrodošel. — Darove sprejema I. društveni blagajnik gospod dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni svetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7. —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. septembra.

— Osebnosti. Celovski knezoškof gosp. dr. Josip Kahn je imenovan tajnim svetnikom. — Cesar je mariborskemu knezoškofu g. dr. Mihaelu Napotniku podelil veliki križec Franc. Jožefovega reda. — Višji okrajni komisar v ministrstvu notranjih zadev g. Jakob Rubelli pl. Sturmfest je imenovan okrajnim glavarjem na Kranjskem. — Začasni učitelj na obrtni strokovni šoli v Ljubljani gosp. Henrik Podkrajšek je imenovan samostalnim učiteljem v X. čin. razredu.

— Prememba pri finančnem ravnanstvu? Od prav verodostojne strani čujemo, da pride ljubljanski finančni ravnatelj g. Lubec kot dvorni svetnik k upravnemu sodišču na Dunaj, na njegovo mesto pa da bo imenovan finančnim ravnateljem v Ljubljani g. dr. plem. Possaner, sin nekdanjega ljubljanskega finančnega ravnatelja, ki je kruto preganjal vsakega uradnika, ki ni zatajil svoje slovenske narodnosti.

— Kardinal Missia je prišel v zamero pri „Slovencu“. Vsaj tako si moremo tolmačiti čudno prikazen, da je „političen list za slovenski narod“ na svojo reto nametal cele kupe plev, prej kot je prišel na vrsto govor njega eminence. Šusteršič, Schweitzer, Jeglič, in še celo klavirni poštenjak Vencaja, vse, vse je imelo prednost pred kardinalom rimske cerkve! Ali končno ga cerkveno glasilo ni moglo prezreti, in za Schweitzerjem dobil je besedo — kardinal Missia. Kdor je ta govor pazljivo prečital, kakor smo ga mi prečitali, vedel

je takoj, da „Slovenčevi“ kardinalovih besed niso radi za svoje ogledalo utaknili. Bil je to jedini govor na katoliškem shodu, v kojem se ni preklinjalo in ne udrihalo po liberalcih, v kojem se ni govorilo ne o teletih, ne o liberalnih barabah, brezvercih in ne o dr. Šustersicu ljubeznivi plici. Res, govor ima nekaj apostolskega, nekaj tacega v sebi, kar je še celo na trda naša srca dobrodejno vplivalo. Le škoda, da ni kardinal Missia svoje nekdanje škofije vladal v tistem duhu, v kojem je govoril na katoliškem shodu! Koliko sovraštva bi se ne bilo rodilo, in koliko blažje bi bile razmere mej nami, nego so danes! Pa poslušajmo, kako je govoril kardinal: „To potrpežljivost bi vzlasti priporočal tudi nasproti tistim, ki niso naših mislij; ker, če jih hočemo pridobiti, to gotovo ne bode s tem, da akonas zbadajo, zbadamo tudi mi nje, ampak s prenašanjem, s potrpežljivostjo. Če jih hočemo pridobiti, to gotovo ne bode s silo, in tudi za dobro ne sme se delati, kakor s kako strastjo, ampak mirno, premišljeno, vstrajno, potrpežljivo, in tako smemo upati, da bode s takim postopanjem blago slov božji. Če nas vdarijo na eno lice, ponudimo tudi drugo lice, kajti bolje je prenašati, kakor pa se razžalostiti ali pa dati nazaj, kakor dajo in merijo oni nam.“ Nerazsodna tolpa, zbrana na katoliškem shodu, kričala je „dobro“ — „Slovenčevega“ bučnega pritrjevanja sploh ni bilo! — prepričani pa smo vendar, da ni občutila, da so bile kardinalove besede prav za prav ostra obsodba skoraj vseh govorov, koje smo začuli s katoliškega shoda! Radovedni smo, se je li kranjski dekan osramočen in poparjen skrival za svojim protektorjem Jegličem, kranjski dekan, ki v politične prepire vlačil zakonske žene svojih nasprotnikov, ali pa še celo njihove nedolžne otroke! Lepo je govoril kardinal, a govoril je prej kot ne gluhim, kosmatim ušesam! Med drugim spregovoril je kardinal tudi tole: „Zares, dela se vsestransko, piše se, organizuje se, ali kakor že hočete imenovati naše delovanje. Toda pri tem se dostikrat pozabi, da ves blagoslov pride od zgoraj, se pozabi, da tudi molimo!“ Ali ni v teh besedah obseženo fino ironiziranje dr. Šustersičeve organizacije, ali kakor že hočemo imenovati delovanja tega praktičnega katolika? Kar pa se tiče molitve, je njega eminenca pozabila na starega grešnika in najnovejšega pobožnjaka Vencajsa. Če v Šustersičevi tolpi — kar je mogoče, morda ima kardinal v tem pogledu tudi kaj dokazov v rokah! — nikdo ne moli, moli pa gotov Vencajs, ki je dandanes v omenjeni tolpi prej kot ne edini katolik — s prepričanja in brez sebičnih postranskih namenov. Takemu vzor možu vso slavo! Ker pa je gospod kardinal v svojem govoru pozabil na tega kremen-katolika, hočemo to napako s tem po možnosti popraviti, ker bi bilo res malo nevhvaležno, če bi se prezirala Vencajsova molitev!

— Kobar v Kranju. Piše se nam: Iznebili ste se ga v Ljubljani, in prišel je v Kranj — Kobar namreč. Predčerašnjim je dospel sem. Z vsprejemom se pač ne bode mogel bahati. Sprejem je bil klavern. Razun dveh ključarjev in kaplana so se peljali nasproti: Župarski kandidat Tomaž Pavšlar, Sodar (K. Florian) in Sodomerec (Cof), znani krojač brez dela bi se bil tudi rad nasproti peljal, pa pravijo, da ni mogel cilindra najti, dasiravno ga je po vseh koruzah iskal. Pri vsprejemu toraj ni bilo ne uradništva, ne občinskega zastopa, pač pa so bili trije profesorji. Neki priprosti mož mi je pravil: Kako to, da ni družega pri vsprejemu kot Pot, Cof, Sodar in Skalja, teh še nikoli nisem v cerkvi videl, samo danes.

— Konsumno društvo v Srednji vasi v Bohinju. „Kaplan z bertahom“ je v strašnih stiskah. Sicer je s svojim delovanjem pokazal, da nima veliko vesti, a zdaj ga je vendar zapustila njegova drzovitost in prešinja ga strah, kaj da bo z njegovim konsumnim društvom. Ljudje so spoznali, da jim od tega konsumnega društva preti velikanska nevarnost, ljudje uvidevajo, da se ta barka potaplja, in da je ni več mogoče rešiti. Polom konsumnega društva je neizogiben, to je bilo v zadnjem dopisu iz Bohinja tako jasno dokazano, da more o tem dvomiti samo tisti, kdor je slep na obe očesi in gluh na obe ušesi.

Kaplan Oblak ve to najbolje. Mnogo členov konsumnega društva že dela prošnje za izstop. Te prošnje se predlože 1. oktobra. Kaplan bi gotovo rad preprečil polom, ali moral bi znati čudeže delati, če naj bi se mu to posrečilo. In kaplan ve, da ne znajo čudežev delati, ne on, ne dr. Šustersič, ne škof, in zato že misli, kako odnese svojega rojstva kosti iz Bohinja. Svojo drugo zapusti devicam in svedroem, naj potem store ž njo kar hočejo.

— „V Ljubljano na prvo umetniško razstavo!“ „Edinost“ piše: To je parola tržaških Slovencev. A da vidite, koliko zanimanja in koliko pričakovanja je za ta izlet! Vsa društva odpošljejo večje ali manjše število odposlancev, bodisi ona v Trstu bodi v okolici. Najčastneje pa se je odzvalo pevsko društvo „Zvezda“ od sv. Ivana, ki se vdeleži izleta korporativno. Slava mu! Ti vrli priprosti delavci naj bodo živ vzgled premnogim omahljivcem, ki navajajo toliko in toliko neznatnih zadržkov. Proč torej z mlačnostjo in omahovanjem in vsakdo, komur je le mogoče, naj gre v Ljubljano ogledati si umetniško razstavo, ki je za nas Slovence vendar prevelikega pomena, da bi mimo takega pojava kar tako šli na dnevni red! Vlak pojde okoli 5¹/₂ ure. Iz Ljubljane pojdemo okoli polnoči, a čas do tedaj smo porabili, da smo šli v gledališče, da vidimo opero Zrinjski ali kako drugo! Izginejo naj vsi pomisleki in prihitite vsi v nedeljo, dne 7. oktobra na postajo, da se odpeljemo s posebnim vlakom v belo Ljubljano, ki kliče in vabi svoj zvesti narod, da pride in občuduje dela slovenskih sinov!

— Zabavni večer „Save“ se je sinoči v paviljonu „Nar. doma“ prav izvrstno obnesel. Paviljon je bil nabito poln. Vspored je obsegal sviranje vojaške godbe, kvartete „Save“ (gg. Krsnik, Svetek, Černe in Valentincič) samospeve g. Krsnika in dvospeva g. Krsnika in g. Černeta, humoristično pesem o zaljubljeni Urški ter zabavne brzovjavke, katere so prodajale gospice. Vse se je izvršilo na občno zadovoljstvo.

— Poroke. V Celju se je poročil g. Fran Pompe, sodni pristav v Krškem, z gđ. Micico Miklavčevico iz znane narodne rodbine v Celju. — V Št. Juriju na Ščavnici se je poročil g. Fran Klemenčič, sourednik tržaške „Edinosti“, z gospodično Ivanko Anžič, urednico „Slovenke“. — Čestitamo!

— Bohinjska železnica. Piše se nam: Dne 20. septembra je bil za ves Bohinj dan radosti. Tako veselje že dolgo ni vladalo v naši romantični dolini. Ta dan se je namreč dejanjsko začelo z gradnjo Bohinjske železnice, z gradnjo tiste proge, ki prinese naši dolini lepšo prihodnost. V izraz veselja nad pričetkom dela je gasilno društvo v Bohinjski Bistrici pod vodstvom načelnika g. Ravhekarja priredilo stavbenemu voditelju, državnoželezniškemu inženirju gosp. Antonu Josipu Fritzu lepo bakljado. V imenu občanov je g. Ravhekar izrekel g. inženirju kot zastopniku železniškega ministrstva najsrčnejšo zahvalo vseh Bohincev, da se je začelo z delom, ki uresniči njih gorečo željo, ter prosil, naj ta izraz hvalečnosti sporoči železniškemu ministru. Gospod inženir je obljubil, da to stori in se ljubeznivo zahvalil za izkazano mu počaščenje. Gasilci so trikrat zaorili „Živio“ in potem odkorakali v gasilnico. Začelo se je torej! Delo napreduje izvrstno. 40 krepkih Bohincev dela prerezo proti tunelu. Tekom osmih dni se pride do pričetka rova, v katerem se bo delalo celo zimo. Isto delo se začne prihodnji teden tudi na primorski strani, in sicer pod Brdami. Kaj pomeni železnica za Bohinj, pač ni treba šele razlagati. Vsakdo bo tako umel, kako je vsa Bohinjska dolina vesela, da dobi železnico in vsakdo bo umel, da kličemo iz vsega srca: Bog dal dober uspeh!

— Ptujski župan Ornig in slovenski fantje. Ob otvoritvi ptujke gimnazije in nemškega „Studentenheima“ je hotel župan Ornig imeti tudi slovenske okoličanske fante na konjih za parado pred namestnikom. Ker pa je fantom prepovedal slovensko zastavo, posvetilo se je tem, kam pes taco moli ter so pustili Orniga na cedilu. Vrlo tako!

— Mariborske srednje šole brez telovadbe. Mariborski mestni svet je odbil prošnjo ondotnih ravnateljev gimnazije in učiteljskega, da bi smeli gimnazijci in učiteljski telovaditi v mestni telovadnici. Vsa ta ostane ta dva zavoda celo

leto brez telovadnega pouka, da si je isti za učiteljske obvezni učni predmet. Kaj takega se more pripetiti c. kr. zavodom le v Avstriji!

— Blagoslovljenje gasilnega doma prostovoljnega gasilnega društva v Vogljah bo v nedeljo, 30. septembra t. l. Spored: 1. Ob 2. uri popoldne sprejem gostov. 2. Ob 3. uri javna telovadba „Gorenjskega Sokola“. 3. Ob 4. uri blagoslovljenje gasilnega doma. 4. Po telovadbi koncert na vrtu župana g. Janeza Molja in areolov. Vstopnina h koncertu 30 vin. Pri koncertu svira godba prostovoljnega gasilnega društva iz Kranja. Posebna vabila se ne razpošiljajo. V slučaju skrajno neugodnega vremena se vrši blagoslovljenje dne 14. oktobra t. l. — Društva, katera se slavnosti vdeležijo se prosijo, da čim preje prigrasijo svojo udeležbo odboru.

— Klub slovenskih telovadk naznana, da začne s 1. oktobrom zopet s telovadbo, in sicer za mlajše ob ponedeljkih in četrtkih od 5. do 7. ure, za dame pa ob sredo od 5. do 7. in ob sobotah od 1/2. do 6. ure zvečer v telovadnici ženskega učiteljskega na Resljevi cesti.

— Dosedanja poštna, brzovjavna in telefonska vrednostna znamenja ostanejo v rabi le še do 30. sept. t. l. Pozneje pa se morajo od 1. oktobra do 31. decembra t. l. zamenjati z novimi. Izvzete so le karte poštna hranilnice in davčni listki. Prilepiti pa je treba še znamko po en heler.

— Prijet anarhist? Predčerašnjim prijeta oseba, o kateri se sumi, da je anarhist, se zove Umberto Nemec, rojen 1877 na Reki in pristojen v Dragomelju v kamniškem okraju. Meseca junija t. l. je prišel v Ljubljano in je delal kot mehanik v Töniesovi tovarni. Svoje stanovanje je štirikrat premenil in na enem je še odnesel gospodinji nogovico. Pil je rad in je baje vso boljše obleko, katero je prinesel seboj iz Reke, poprodal in denar zapil. V pijanosti je tudi kazal v Lekanovi kavarni bodalo nekemu svojemu znancu in leta mu je potem bodalo odzvel. Bodalo je bil baje napravil za nekega prijatelja, ki je bil kamnosek, ki pa je odšel iz Ljubljane. Policija poizveduje sedaj po tem kamnoseku. Odvzeto bodalo je neki okoli 13 cm dolgo in tenko. Umberto Nemec je bil pred prihodom v Ljubljano ves čas na Reki, kjer je še sedaj njegova žena z enim otrokom. Policija, ki je izvršila hišno raziskavo v aretovančevem stanovanju, ni ničesar našla, kar bi opravičevalo sum, da je Umberto Nemec z anarhisti v zvezi in ga je izročilo c. kr. okrajnemu sodišču zaradi naprave in imetja prepovedanega orožja.

— Lisica v „špekhamri“. Poštni sluga Leopold Riepl, ki se vozi z ambulančnim vozom od Dunaja do Ljubljane, se je danes sprehal po Golovcu in našel tamkaj mlado lisico, ki je imela verižico okoli vratu in se je bila zamotala v grmovju, da ni mogla dalje. Pismonoša jo je rešil in pripeljal na verižici v mesto na policijsko stražnico in na magistrat, kjer so jo zaprli v „špekhamro“, dokler se ne bode oglasil lastnik. — V pijanosti okraden je bil posestnik Ivan Šparovec iz Višnjegore. Šparovec je popival z nekim Franom Pajkom, ki mu je vzel, ko je bil Šparovec pijan, denarnico s 110 K. Ko so drugi dan orožniki prišli iskat Pajka, jo je ta popihal in mu doslej ni bilo moči na sled priti.

— Na tla podri je danes dopoldne na Valvazorjevem trgu neki voznik natakarcio Marijo Colarič, katera je nesla v rokah nekaj posode. Posoda se je razbila.

— Izgubila je neka dama zlato verižico, katera je imela kot obesek zlato detljico.

— Zaradi poskušenega umora se nahaja v Avgsburgu na Bavarskem samski tovarniški delavec Martin Bregar iz Hotiča pri Litiji v preiskovalnem zaporu.

— Kinematograf v Lattermannovem drevoredu se razveseljuje vedno mnogobrojnega obiska.

* Zopet dva. Župnika dona Agostina v župniji Aquila v Abrucih so radi nenravnosti zaprli in mu zasegli plačo. — Župnika dona Salvatorija de Meis v župniji Rocca Pia je kazenska kamora v Sulmoni obsodila v ječo na tri leta. Ta župnik je pretepal lastnega očeta in zapeljal več zakonskih žen. Očetovo oporoko je ukradel in uničil. Plača se mu je ustavila za tri leta in se da poškodovanoem.

* 12 ljudi povozil vlak. Iz Minaka na Ruskem poročajo: Strašna nesreča se je pripetila pri Helenovu. Voz z žanjicami in žanjici, ki je šel preko železniškega tira, je povozil tovorni vlak in usmrtil na mestu 12 oseb.

Književnost.

— „Glasbena Zora“ ima v 9. številke vsebino: Našim častitim p. n. naročnikom. — Prva razstava sloven. umetniškega društva. — Glasbena književnost. — V muzikalni prilogi: Ne bom je nosil. V narodnem značaju zložil in uglasbil Fr. Gerbič. — Začinka. Besede Ilije Okrugića. Uglasbil Alojzij Mihelčič. — Dekletu. Besede priredil Anton Funtek. Uglasbil Vinko Krek. — Žalosten glas zvonov. Napev Gr. Riharjev. Za mešan zbor harmonizoval Lav. Pahor. — Vse mine. Besede V. Oroznove. Narodni napev; za mešan zbor harmonizoval Lav. Pahor. — V nedeljo zgodaj vstala bom. Narodni napev, za mešan zbor harmonizoval Lav. Pahor. Prva dva zbora sta za moški zbor; tretji za moški zbor z bariton-solom, zadnji trije pa za mešan zbor. Izdajatelj toži, da je našel med rojaki ne-pričakovano malo podpore. Niti učiteljstvo se ne zanima za „Zoro“ toliko kakor se je bilo nadejati. Zato mora „Zora“ prenehati, ako ji poklicani krogi takoj ne pri-skočijo na pomoč. „Zora“ je prinesla že toliko lepega, veleuporabljivega glasbenega gradiva, odkrila celo vrsto novih, nadarjenih skladateljev, da bi bila največja škoda, ako bi zbok indolence naročnikov in vsled brezbrčnosti naroda zamrla! Naj bi se za njo povsod agitiralo!

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj 27. septembra. Sedaj je obelodanjeno avtentično besedilo zadnjega govora bivšega ministra barona Dipaulija. Iz tega se spozna, da si je korespondenčni urad dovolil v svojem poročilu vsakovrstnih falsifikacij. Tako je korespondenčni urad kar vtihotapil v govor stavek, da je češka politika blazna, izpustil pa celo vrsto jako važnih izjav. Tako je korespondenčni urad izpustil odstavek, v katerem dokazuje Dipauli, da je užaljenost in razburjenost Čehov radi razveljavljenja jezikovnih naredeb popolnoma opravičena, izpustil odstavek, da so Čehi državi na ljubav storili veliko žrtev, izpustil dostavek, da je češka obstrukcija le posledica nemške a opravičljiva, in končno izpustil odstavek, v katerem je rečeno, da so nemške stranke, zahtevajoče nemški drž. jezik, vrgle mej narode plamen sovraštva na nesrečo države.

Dunaj 27. septembra. Volilni shod nemškoliberalnih veleposestnikov iz vseh kronovin bo dne 2. oktobra na Dunaju.

Praga 27. septembra. Na predlog dr. Podlipnega je mestni svet sklenil, odstraniti z mestnih poslopij vse nemške napise in jih nadomestiti s samočeškimi.

Berolin 27. septembra. Nemški diplomatiški zastopnik v Guatemali, Eyb, je bil na cesti napaden od dveh oseb. Branil se je z revolverjem in jednega napadalca ranil. Izkazalo se je, da sta oba napadalca detektiva drž. policije.

Bruselj 27. septembra. V tukajšnjih diplomatiških krogih se sodi, da je vsled kitajskih dogodb postal mejnaronen položaj jako resen in nevaren. Sodba je, da so nasprotja mej veleislami tako velika, da opravičujejo najresnejše priprave za vsak slučaj.

London 27. septembra. „Morning Post“ zastopa mnenje, da grozi od operacije Nemčije proti Kitajski velika nevarnost angleškim interesom.

London 27. septembra. Vsi listi zavračajo oficiozniementi v „Kölnische Ztg.“, v katerem je rečeno, da Waldersee ni podal Kitajski ultimatum kot neresnično, in vzdržujejo svojo trditev, da je ultimatum že podan.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v škoči
Leki se dobiva (321-66)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Zahvala.

Ker se je veselica ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Logatcu, prirejena na korist glavne družbe nepričakovano sijajno izvršila — glavna družba prejme 200 kron kot tretjo pokroviteljstvo naše podružnice — smatra se podpisana predsednica v imenu odbora dolžno, izreči tem potom vsem, ki so pripomogli k tako sijajni izvršitvi, svojo najtoplejšo zahvalo, osobito pa p. i. gospodom pevcem slav. pevskega društva „Slavec“ za krasno petje; slavnemu tamburaškemu zboru „Struna“ iz Cerknice in njega vrlemu načelniku g. Ferdo Juvanču za neumorno tamburanje; p. t. gg. rakovskim samcem za izdatno poslano vstopnino in g. J. Šegi, učitelju v Dol. Logatcu za srečno ureditev in vrlo voditeljstvo veselice.

Predsedništvo ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Logatcu,
dne 25. oktobra 1900.
Josipina Tollazzi s. r.
t. č. predsednica.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308 m. Srednji srčni tlak 756 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
26	9. zvečer	738.0	17.6	sr. jzhod	del. oblak.	0.0
27	7. zjutraj	739.3	13.8	sl. svzhod	skoro jas.	0.0
	2. popol.	738.0	24.0	sr. jzhod	jasno	0.0

Srednja večerajšnja temperatura 17.7°, normala: 13.4°.

Dunajska borza

dne 27. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.10
Skupni državni dolg v srebru	96.90
Avstrijska zlata renta	115.20
Avstrijska kronska renta 4%	97.30
Ogrska zlata renta 4%	114.20
Ogrska kronska renta 4%	90.75
Avstro-ogrski bančni delnice	1706.-
Kreditne delnice	650.50
London vista	242.05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.32 1/2
20 mark	23.68
50 frankov	19.31
Italijanski bankovci	90.50
Č. kr. cekini	11.46

Št. 11.575.

Razpis.

(1886-1)

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Kočevski Reki

z letno plačo 1600 kron.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do dne 20. oktobra 1900

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 24. septembra 1900.

Prvikrat v Ljubljani v Lattermannovem drevoredu razstavljen: Lifka veliki historični mehanični muzej in panoptikum

v katerem so umetniška dela modelirske umetnosti in mehanike, izdelana v zgodovinskih in mitoloških voščenih figurah v življenski velikosti, elegantno in dragoceno opremljene, kakoršne se tukaj še niso kazale.

Vsak dan odprto od 9. ure dopoldne naprej. (1859-4)

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-12)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.

Zaloga zlatine in srebrnin
in pravih švicarskih ur.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanjih sezonah le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Spoštovanjem

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-75)

Zaloga šivalnih strojev.

Goji polt!

Ta zapoved zdravstvenega pouka se izvršuje racionalno ter s čudovitim uspehom, ako se rabi pri umivanju najboljšo, najnežnejšo ter tolsče najbogatejše milo, in sicer slovito Doeringovo milo s sovo. Vsakdo naj se umiva z Doeringovim milom, če hoče, da mu ostane koža lepa ter voljna. Doeringovo milo s sovo naj rabijo vsi tisti, ki imajo suho in občutljivo polt. Brez izjeme naj vse matere umivajo svoje otroke ter rejence z Doeringovim milom. Polt ostane lepa, nežna in sveža. Dobiva se Doeringovo milo s sovo povsod, komad po 30 kr.
V Ljubljani prodajata: Anton Krisper in Vaso Petričič. — Generalna zaloga: A. Metsch & Co., Dunaj.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isel, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heib, Francove vire, Karlove vire, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heib, Francove vire, Karlove vire, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 5. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1306)

Kdor ima za prodati deželnih pridelkov

kakor: (1800-10)

fižol, krompir i. t. d.

naj se obrne zaupno na podpisane, kateri prejema blago v komisijon in posreduje prodajo vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.

Alojzij Grebenc

v Trstu

ulica Torrente št. 30, 32,
pooblaščen javna tehtnica in trgovina
s prašiči in domačimi pridelki.

Novo!

Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna
razsvetljevalna vpenjava.

Podobe v naravni velikosti.
Originalni posnetki.

Nov

interesanten in komičen program.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.
Predstave vsak dan, in sicer ob ne-
deljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7.
in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4.,
6. in 8. uri zvečer.

Cene: I. prostor 30 kr., II. prestor 20 kr.
Otroci in vojakci iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velespoštovanjem

(1874-1)

F. J. Oeser.

Objava.

Kdor želi povsem

naravno, zdravo in dobro vino ali grozdje

kupovati, najde oboje po povoljni ceni na izber v Sv. Janu.

Vin svetojanskih nam ni treba hvaliti, ker so že oddavna povsod na glasu in znana za dobra.

Z razloga, da so mnogi, koji so prišli k nam v Sv. Janu kupovati vina, bili odvrnjeni z izgovorom, da v našem kraju ni vina, dajemo to objavo v glasila, in pozivljamo interese, da se izvolijo osobno preveriti, da imamo dosti vina na prodaj, in ker so baš letos rodili vinogradi zdravo in lepo grozdje, bode obilna trgateg.

Za pristnost in dobro kakovost vina in mošta jamči

Poglavarstvo upravne občine v Sv. Janu

dne 20. septembra 1900.

Načelnik: Sambol.

Beležnik: Dubič.

Feliks Toman

kamnoseški mojster

Resljeva cesta št. 26. Ljubljana Resljeva cesta št. 26.

priporoča svojo največjo zalogo izdelanih

črnih nagrobnih piramid

od švedskega granita, sljenita in labradorja lastnega izdelka, kakor tudi

nagrobne spomenike in križe

(1861-2)

od različnih najtrpežnejših marmorjev; sprejema vsakovrstna naročila za stavbena in umetna kamnoseška dela in ima na skladišču robnike od granita za trotovar in kocke za tlakovanje.

Plošče za pohištvo od različnih marmorjev po najnižji ceni.